

sagen kan fremmes som en tilståelsessag, bør erstatningssøgende dog fortsat kunne rejse sit krav for det fulde beløb og søge det bevist under adhæsionssagen. Det forudsættes, at der reelt er tale om ét forhold og ikke flere forhold, som i retsmødebegæringen fremstår som ét forhold.

Udgangspunktet bør være, at erstatningssagen kan udsættes til fortsat behandling efter, at straffesagen er afgjort, medmindre der er en særlig grund til at nægte dette. I færdselslovens § 111, stk. 2, er muligheden for at nægte erstatningskravets forfølgning under straffesagen begrænset til tilfælde, hvor kravet angår materiel skade og er af indviklet beskaffenhed. Endvidere skal forlig forgæves være forsøgt. Det bør nøje overvejes, i hvilken procesform en eventuel videre behandling af et adhæsionskrav bør behandles og i hvilket omfang, der bør knyttes processuel skadevirkning til udeblivelse i det videre forløb. Således bør det overvejes, om den erstatningssøgende skal kunne spekulere i, at den domfældte undlader at møde op til senere retsmøder med udeblivelsesvirkning til følge.

3. Fremsættelse af kravet.

Såfremt der indføres en ordning som skitseret ovenfor under punkt 1 og 2, bør anklagemyndighedens pligter i forhold til erstatningssøgende bestå i vejledning af den pågældende. Dette bør suppleres med blanketter til brug for fremsættelse af erstatningskrav og en skriftlig vejledning. Hvis erstatningssagen udsættes til afgørelse efter straffesagens afgørelse, bør det påhvile erstatningssøgende selv at søge den fornødne bistand.

4. Udvidelse af advokatbistanden til erstatningssøgende.

Retsplejelovens kapitel 66 a indeholder regler om beskikkelse af advokat for forurettede i en række sager vedrørende overtrædelse af nogle nærmere opregnede bestemmelser i straffeloven. For så vidt angår lovovertrædelser, som ikke er omfattet af dette kapitel, indeholder retsplejelovens § 995 a, stk. 1, en adgang til at beskikke advokat for erstatningssøgende til at bistå denne med opgørelsen af erstatningskravet, såfremt erstatningssøgende opfylder betingelsen i retsplejelovens § 330, stk. 1, nr. 2. Bestemmelsen åbner derimod ikke adgang til at beskikke advokat med henblik på at godtgøre og procedere erstatningsgrundlaget. Sålænge ensretningsprincippet består, og erstatningsspørgsmålet kun kan afgø-

res samtidig med straffesagens afgørelse med de begrænsninger, der følger af retsplejelovens § 991, stk. 4, (»uden væsentlig ulempe«), er anklagemyndighedens bistand efter retsplejelovens § 991 tilstrækkelig.

En ophævelse af ensretningsprincippet og indførelse af mulighed for at afgøre erstatningsspørgsmålet før eller efter straffesagens afgørelse vil imidlertid gøre det nødvendigt for erstatningssøgende at have advokatbistand til mere end opgørelsen af erstatningskravet. Muligheden for at beskikke advokat udenfor de sager, som er omfattet af kapitel 66 a, bør derfor udvides, således at der gælder samme regler for godtgørelse for salær og godtgørelse til den beskikkede advokat, som når der er meddelt fri proces, jf retsplejelovens kapitel 31.

Beskikkelsen bør være fakultativ, idet realiteten bør være, at også betingelsen i retsplejelovens § 330, stk. 1, nr. 1, skal være opfyldt.

5. Omkostninger mv.

De gældende regler om adhæsionsprocessen i retsplejelovens kapitel 89 hjemler ikke mulighed for, at erstatningssøgende kan få dækket sine omkostninger, selv om den pågældende har haft behov for at lade sig repræsentere ved advokat eller i øvrigt har haft omkostninger forbundet med at rejse erstatningskravet. Efter færdselslovens § 112, stk. 4, kan retten, når erstatningsspørgsmålet påkendes under straffesagen, i overensstemmelse med retsplejelovens kapitel 30 pålægge rettergangsbøder og sagsomkostninger.

Såfremt adgangen til at få påkendt et erstatningskrav i forbindelse med en straffesag udvides efter retningslinierne skitseret i punkt 1 og 2, bør der skabes en tilsvarende hjemmel til at pålægge domfældte sagsomkostninger.

6. Forholdet mellem lov om erstatning til ofre for forbrydelser og adhæsionsprocessen.

Efter lov om erstatning til ofre for forbrydelser § 11 a, stk. 2, er Erstatningsnævnet ikke bundet af rettens afgørelse om erstatning, for så vidt skadevolderen under sagen må anses for at have anerkendt kravet eller dets størrelse. Denne regel medfører en begrænsning i muligheden for at forlige sagens parter.

Da skadevolderen ved anerkendelse af erstatningskravet og dettes størrelse kommer til at hæfte for kravet, ses der ikke at bestå en risiko